

GEVRAAGD ADVIES

Gemeente Arnhem
T.a.v. college van Burgemeester en Wethouders
Postbus 9029
6800 EL Arnhem

cc. Naam strategisch beleidsadviseur: Gerard Fidder
Naam programmamanager: -
Naam wethouders: Marco van de Wel en Bob Roelofs

Arnhem, 24-07-2023
Ref.nr:
Onderwerp: Wijziging beleidsregels Jeugd en WMO

Geacht college,

De Adviesraad Jeugd & Wmo gemeente Arnhem (verder de Adviesraad) is gevraagd te adviseren over de wijziging beleidsregels Jeugd en WMO en de toelichting daarop.

Algemeen

De Adviesraad Jeugd & WMO merkt op, stelt vragen en geeft adviezen over de concept collegebesluiten wijziging beleidsregels Jeugd & WMO en de daarbij gevoegde toelichtingen. Goed om te vermelden dat de Adviesraad niet alle beleidsregels Jeugd & WMO heeft bekeken maar alleen datgene wat ons is aangereikt. We hebben de tekst gelezen door de ogen van de inwoner en professional en ons afgevraagd of alles voor zowel inwoner als professional duidelijk leesbaar en te begrijpen is.

Advies

Inhoudelijke opmerkingen, vragen en adviezen

1. *Beleidswijzigingen Jeugd en de daarbij gevoegde toelichting*

□ Onder '2.3.1 Eigen mogelijkheden / eigen kracht' staat

'een pgb is niet bedoeld als inkomensvoorziening of om inkomensderving op te vangen. Dit wordt anders wanneer de ouder(s) een keuze moet maken tussen het verlenen van jeugdhulp of het verkrijgen van een inkomen. De financiële consequentie voor de hulp van de jeugdige moet meegenomen worden bij de beoordeling wel of geen pgb toe te kennen. Een inkomenstoets of draagkrachtmeting is echter niet toegestaan'.

Opmerking:

Hier wordt gesteld dat pgb geen inkomen mag zijn of derving van inkomsten op mag vangen. Vervolgens wordt gesteld dat het anders wordt als er door de ouder(s) een keuze moet worden gemaakt tussen het verlenen van jeugdhulp of het verkrijgen van inkomsten.

Vraag :

Kan de tekst duidelijker omschreven worden?

Het wordt de Adviesraad in de tekst niet duidelijk hoe dit zich verhoudt tot elkaar.

Opmerking:

De financiële consequentie wel meegenomen worden in de beoordeling maar je kunt en mag geen inkomenstoets of draagkrachtmeting doen.

Vraag:

Hoe kun je op basis hiervan een goede beoordeling maken?

Advies:

De Adviesraad vraagt om meer verduidelijking in de tekst.

Reactie gemeente: Deze tekst moet inderdaad verduidelijkt worden. We onderzoeken nog hoe we deze verduidelijking kunnen realiseren en zullen dit in een volgende aanpassing van de beleidsregels gaan verwerken en daaraan voorafgaand advies vragen aan de Adviesraad Jeugd & Wmo.

2. Beleidswijzigingen WMO en de daarbij gevoegde toelichting

In de toelichting bij de wijzigingen Beleidsregels wordt gesproken over allerlei andere onderwerpen dan de onderwerpen die in het collegebesluit worden besproken, want daarin gaat het alleen over beschermd wonen.

Vraag:

Is het collegebesluit, zoals de adviesraad dat heeft gekregen, niet volledig?

En indien er inderdaad nog aanvullingen zijn op dat collegebesluit, hoeft de adviesraad daar dan geen advies op te geven?

Advies:

Graag meer duidelijkheid over de verhouding tussen de toelichting en het collegebesluit, en die meer met elkaar in lijn brengen.

Reactie gemeente: In de voorgelegde concept-collegebesluiten worden meer onderwerpen dan alleen Beschermd wonen behandeld. Deze liggen in lijn met de toelichting.

Bijlage 6: Richtlijn Beschermd Wonen

Opmerkingen en vragen:

De Aanleiding, Omschrijving en Afwegingskader in het algemene gedeelte zijn duidelijk. Er tussenin staat het doel van Beschermd Wonen beschreven waarin gerefereerd wordt aan de hervorming van de GGZ en het volwaardig laten participeren van mensen met psychiatrische problemen in de maatschappij.

Allereerst valt het de Adviesraad op dat het in het doel vooral en alleen om mensen lijkt te gaan met psychiatrische problemen, terwijl Beschermd Wonen ook bedoeld is voor mensen met ernstige psycho-sociale problematiek.

Vraag: Is dit wel volledig?

Antwoord: Klopt, het gaat ook om mensen met psychische of psychosociale problemen. Met de term 'psychiatrisch' worden bepaalde stoornissen bedoeld, en dit is dus een enger begrip. In de productomschrijvingen van de diverse producten beschermd wonen is dit wel goed verwoord. We passen de tekst onder Doel aan (zie verderop de voorgestelde wijzigingen).

Verder wordt gesteld dat zorg met verblijf (lees: zorg als in GGZ) inhoudt dat mensen uit hun eigen omgeving gehaald worden. Er wordt gepleit voor ambulantisering en dat dat de maatschappij moet wennen aan mensen met psychiatrische problemen in 'normale' wijken en woningen.

Vraag:

Is het doel van beschermd wonen ambulantisering en zelfstandig wonen?

Antwoord: Nee, het doel dat in de Richtlijn is omschreven, betreft het doel van de hervorming van de GGZ (namelijk mensen met psychische of psychosociale problemen volwaardig laten participeren in de samenleving).

Het doel van beschermd wonen is: het bevorderen van zelfredzaamheid en participatie, het psychisch en psychosociaal functioneren, stabilisatie van een psychiatrisch ziektebeeld, het voorkomen van verwaarlozing of maatschappelijke overlast of het afwenden van gevaar voor de cliënt of anderen.

Wat zijn 'normale wijken'? Waarom staat dit tussen aanhalingstekens?

Volgens de Adviesraad is zo zelfstandig en normaal mogelijk wonen in een wijk het doel en ambulantisering het middel.

Antwoord: klopt, het zo zelfstandig mogelijk wonen in een wijk en het volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving (i.p.v. wonen in een instelling) is inderdaad het doel van de hervorming van de GGZ. Meer inzet van ambulante zorg (en begeleiding) is het middel.

De zin wordt aangepast (zie onder):

Tekst uit concept collegebesluit: 'Het belangrijkste doel van de hervorming van de GGZ is om mensen met psychische of psychosociale psychiatrische problemen volwaardig te laten participeren in de samenleving. Het nadeel van zorg met verblijf is dat mensen snel uit hun eigen omgeving worden gehaald voor hun begeleid verblijf. Terugkeer in de samenleving is na (langdurig) verblijf in een intramuralepsychiatrische instelling voor veel mensen lastig. Om deze reden moet er meer worden ingezet op Het streven binnen de psychiatrie wordt daarom meer gericht op ambulante zorg en begeleiding. De gemeenten spelen daarin een belangrijke rol want de kans van slagen om volwaardig mee te kunnen doen hangt ook af van de leefomgeving waar iemand woont en de beschikbaarheid van voorzieningen waar iemand een beroep op kan doen. Ambulantisering betekent ook dat de maatschappij (weer) zal moeten wennen aan de aanwezigheid van mensen met psychiatrische problemen in 'normale' wijken en woningen'.

Vraag:

In het Afwegingskader wordt gesproken over 'de Toegang'. Wat of wie is dat?

Wordt bedoeld de Centrale Toegang van het Sociale Wijkteam?

Antwoord: klopt, hiermee wordt de centrale toegang van het Sociale Wijkteam Arnhem bedoeld. Dit passen we aan.

Advies:

Graag wat meer duiding in de tekst wat bedoeld wordt met 'de Toegang'.

- In beleid staat een aantal productsoorten genoemd. Het is de Adviesraad uitgaande van de tekst niet altijd goed te duiden welke constructie per productsoort gehanteerd wordt.

Groepswonen als voorbeeld:

'De inwoner ervaart meerwaarde van het groepswonen door het contact met medebewoners en de gedeeltelijke groepsgewijze ondersteuning. De ondersteuning wordt deels individueel en deels in groepsverband geleverd. Aanwezigheid van de professionals bestaat uit vaste momenten gedurende de dag en eventueel avond en daarnaast de mogelijkheid om op afroep ondersteuning in te zetten'.

Hieruit blijkt dat er sprake is van medebewoners waaruit afgeleid kan worden dat je samen (als groep) in een pand verblijft. Het gaat om inwoners die niet in staat zijn om zelfstandig te wonen.

Dan staat vervolgens onder 'Wonen' het volgende:

Er is sprake van het scheiden van wonen en zorg en de inwoner betaalt zelf de woonlasten. Het is wenselijk dat de inwoner zoveel mogelijk op dezelfde plek kan blijven wonen en zo min mogelijk hoeft te verhuizen. In de praktijk betekent dit dat de inwoner een onzelfstandige woonruimte huurt van bijvoorbeeld een woningbouwcorporatie of een particuliere verhuurder. Als een inwoner geen woonplek heeft, kan de inwoner een woonplek toegewezen krijgen. Bij voorkeur heeft de inwoner een woonplek die hij op eigen naam huurt of bezit. Er is een tussenfase mogelijk voor maximaal een jaar voorafgaand aan zelfstandig wonen in de vorm van een omklapcontract. Hierbij wordt een woonplek beschikbaar gesteld als de cliënt de verantwoordelijkheid voor het zelf huren nog niet zelf kan dragen. De betreffende woonplek wordt dan eerst door de aanbieder gehuurd en als de cliënt de verantwoordelijkheid voor huren kan dragen, wordt de woning 'omgeklapt' en komt het huurcontract op zijn naam.

Het product groepswonen met intensieve begeleiding wordt in principe voor een periode van maximaal 2 jaar ingezet, met als doel doorstroming naar (begeleid) zelfstandig wonen.

Hieruit blijkt dat het om inwoners gaat die zelf een ruimte huren, al dan niet aangewezen en/of verstrekt door de zorgaanbieder, en daar op termijn kunnen blijven wonen als het goed met hen gaat.

Vragen:

Is hier nog sprake van groepswonen? Of is het meer geclusterd wonen, waarin sprake is van zelfstandige wooneenheden bij elkaar gegroepeerd? En als de woningen binnen een groep (?) op termijn verhuurd worden aan de inwoners die geen groepswonen meer nodig hebben, hoe verhoudt dit zich dan tot het aantal plekken in groepswonen?

Antwoord: Ja dit betreft groepswonen. Het betreft onzelfstandige woonruimten waarbij ruimten dus worden gedeeld met de anderen in de groep.

De tekst onder het kopje 'Wonen' is in de inkoopdocumenten blijven staan omdat het uitgangspunt in de extramurale producten van beschermd wonen is dat mensen zo min mogelijk hoeven te verhuizen. In het geval van groepswonen is dit nog niet haalbaar in de praktijk en dit wordt meegenomen in de doorontwikkeling van de producten de komende jaren.

Er wordt gesteld dat het wenselijk is dat de inwoner zoveel mogelijk op dezelfde plek kan blijven wonen, en dat de huur van de woning kan worden 'omgeklapt' op naam van de inwoner. Maar dit hele product groepswonen wordt voor een periode van maximaal 2 jaar ingezet. Betekent dit nu dat de inwoner na 2 jaar alsnog moet verhuizen?

Antwoord: Ja, dit klopt. Het product groepswonen is vooral bedoeld voor jongvolwassenen met als doel om door te stromen naar (begeleid) zelfstandig wonen (bijv. een appartement/studio/studentenhuis etc.).

Advies:

De Adviesraad vraagt om meer uitleg in de tekst wat betreft de constructie groepswonen en ook de andere productsoorten van een duidelijke definitie en omschrijving van de constructie te voorzien.

Antwoord: De teksten van deze producten betreffen de teksten uit de en regionale inkoopdocumenten en kunnen niet zomaar worden aangepast. De suggestie van uw adviesraad om meer uitleg hierover in de tekst van de productsoorten op te nemen, zal worden meegenomen in de volgende inkoopronde.

- Onder 'Intramuraal beschermd wonen intensief' staat de volgende zinsnede:

Onder 'Intramuraal beschermd wonen intensief' staat de volgende zinsnede:

Indien de aanbieder het product Intramuraal beschermd wonen intensief aanbiedt, geldt een acceptatieplicht voor alle inwoners, voor wie de opdrachtgever dit noodzakelijk acht en kan er geen beroep op uitsluitingscriteria worden gedaan.

Vraag:

Wat wordt hiermee precies bedoeld? Betekent dit dat de wijkcoach een toewijzing kan doen waar geen bezwaar op gemaakt kan worden?

Antwoord: Deze acceptatieplicht geldt voor de zorgaanbieder (dit betreft eis 14 van de zorgvorm specifieke eisen die gelden voor dit product).

En betekent dit bijvoorbeeld dat bij 'intramuraal beschermd wonen basis' geen acceptatieplicht geldt?

Antwoord: Klopt, eis 14 geldt alleen voor intramuraal beschermd wonen intensief. Deze zorgaanbieders kunnen zich niet beroepen op uitsluitingscriteria.

Advies: Graag wat meer duiding geven in de tekst wat acceptatieplicht inhoudt en hoe dit zich verhoudt tot de rechten van de inwoner.

Antwoord: De acceptatieplicht is gericht op zorgaanbieders en staat in onze ogen voldoende uitgelegd in eis 14 van de zorgvorm specifieke eisen, die gelden voor dit product en gericht zijn op zorgaanbieders.

- V Bed en Break komt per 1-1-2024 te vervallen.

Vraag:

Waarom komt dit te vervallen? Staat niets over in de toelichting vermeld.

Antwoord: Gebleken is dat dit product in de praktijk ook werd ingezet voor het tijdelijk uitplaatsen van inwoners die geen beschermd wonen-toewijzing hebben. In de huidige regionale contractering bestaat hiervoor op dit moment geen product waardoor er regelmatig maatwerkovereenkomsten worden gesloten. Op dit moment wordt gewerkt aan een nieuw regionaal Wmo-product 'Kortdurend Verblijf'.

- VI Beschermd wonen logeren

Het logeren heeft als doel terugvalpreventie te realiseren en om de inwoner een tijdelijke plek te bieden waardoor de inwoner op adem kan komen. Het is bestemd voor inwoners met een BW-indicatie (intramuraal of extramuraal) of inwoners die afgelopen twee jaar een BW-indicatie hebben gehad.

Dan staat het volgende aangegeven:

'Vragen van mantelzorgers om respijt vallen hier niet onder. Mantelzorgers kunnen geen aanvraag voor Logeren indienen voor een naaste. Ook niet als er een thuissituatie is waar overbelasting dreigt. In dit geval moet een beroep worden gedaan op andere mogelijkheden van respijtzorg in het kader van de Wmo of Zvw of Wlz'.

Vragen:

Wat is respijt?

Wat maakt dat een mantelzorger geen aanvraag voor Logeren voor een naaste in kan dienen? 'In dit geval...Wlz'; gaat dit over de mantelzorger of degene die een BW-indicatie heeft of heeft gehad? Wie mag wel een aanvraag indienen voor dit product?

Antwoord: het product Logeren is alleen bedoeld voor inwoners die een BW-indicatie hebben of de afgelopen twee jaar hebben gehad. Mantelzorgers of hun naasten kunnen dus geen beroep doen op dit product. De tekst over mantelzorgers is als voorbeeld opgenomen om dit product Logeren te verduidelijken.

Advies:

De Adviesraad vraagt om een verduidelijking van de tekst.

Antwoord: De huidige tekst is voldoende duidelijk, zeker zodra het nieuwe regionale product Kortdurend verblijf Wmo is toegevoegd. Dan wordt namelijk ook duidelijk dat dit product wel passend is voor vragen van mantelzorgers om respijtzorg.